

HOTĂRÂRE

Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

24 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Nr. 4/1

Președintele ședinței :
Membrii Colegiului disciplinar:

Nadejda Toma
Anatolie Minciuna
Elena Cobzac
Ruxanda Pulbere
Igor Mînăscuță
Stela Botnaru
Angela Otean
Veronica Mocanu
Pavel Midrigan

examinând, în ședință publică, cauza disciplinară intentată în temeiul sesizării depuse de cet. Demean Elena în privința acțiunilor judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Budeci Vitalie,

CONSTATĂ:

Argumentele sesizării

1. La data 24 aprilie 2019, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit o sesizare din numele cet. Demean Elena, prin care se solicită atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Budeci Vitalie pentru faptul neglijării unei hotărâri a Curții Constituționale în procesul de înfăptuire a justiției de către judecătorul nominalizat.

Autoarea sesizării relatează că la data de 19 august 2018, a înaintat în Procuratura mun. Chișinău o plângere în ordinea dispozițiilor art. 262, art. 263, art. 274 Cod de procedură penală, prin care a solicitat investigarea și verificarea sub aspect penal aferent cauzei civile la acțiunea înaintată de Demean Elena împotriva Consiliului local Cîrnățeni și Primăriei Cîrnățeni, r-nul Căușeni,

intervenient accesoriu Damian Valeriu cu privire la contestarea actului administrativ, existența pretinselor acte de corupție între Damian Valeriu și angajații Judecătoriei Căușeni orientate spre tergiversarea intenționată a examinării cauzei respective, precum și pornirea urmăririi penale în privința lui Damian Valeriu, domiciliat în s. Cîrnățeni, r-nul Căușeni pe faptul amenințării lui Demean Elena cu omor.

Demean Elena a invocat că, prin decizia Colegiului civil, comercial și contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-911/17 din 13.09.2017, au fost casate integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14.02.2017 și hotărârea Judecătoriei Căușeni din 13.05.2015 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Demean Elena împotriva Consiliului local Cîrnățeni și Primăriei Cîrnățeni, r-nul Căușeni, intervenient accesoriu Damian Valeriu cu privire la contestarea actului administrativ, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Căușeni, într-un alt complet de judecată.

Menționează petiționara, că prin scrisoarea Procuraturii mun. Chișinău nr. 01/18-9595 din 20.09.2018, a fost informată că plângerea sa privind acțiunile pretins ilegale ale cet. Valeriu Damian, a fost expediată pentru examinare, dlui Viorel Morari, procuror-șef al Procuraturii Anticorupție.

Indică cet. Demean Elena, că la data de 12.10.2018 a primit prin poștă scrisoarea Procuraturii Anticorupție nr. 9267 din 03.10.2018, prin care a fost informată că, Procuratura Anticorupție a expediat în adresa șefului IP Căușeni conform competenței pentru organizarea examinării, plângerea sa, în partea ce ține de pretinsele acțiuni ilegale ale lui Damian Valeriu, manifestate prin amenințarea cu omor.

Sustine petiționara, că la data de 15.10.2018, avocatul Dumitru Harea, a înaintat în numele său în Procuratura Anticorupție cerere, la care a anexat mandatul de avocat, și a solicitat ca în temeiul dispozițiilor art. 274 alin. (1), alin. (5) din Codul de procedură penală, să i se comunice ordonanța adoptată pe marginea plângerii sale în partea ce ține de investigarea și verificarea sub aspect penal aferent cauzei civile la acțiunea înaintată de Demean Elena împotriva Consiliului local Cîrnățeni și Primăriei Cîrnățeni, raionul Căușeni, intervenient accesoriu Damian Valeriu, cu privire la contestarea actului administrativ (dosar nr. 3- 3/18), existența pretinselor acte de corupție între Damian Valeriu, domiciliat în s. Cîrnățeni, r-nul Căușeni și angajații, judecătorii din cadrul Judecătoriei Căușeni, orientate spre tergiversarea intenționată a examinării cauzei respective.

Indică cet. Demean Elena că la data de 26.10.2018, a recepționat la domiciliul său din s. Cîrnățeni, r-nul Căușeni, scrisoarea Procuraturii

Anticorupție nr. 9783 din 19.10.2018 prin care a fost informată despre refuzul examinării plângerii sale, cu anexarea la scrisoarea în cauză a ordonanței procurorului Căuș Ala din 12.10.2018, potrivit căreia s-a dispus a refuza în primirea și examinarea în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală a plângerii Elenei Demean împotriva acțiunilor pretins ilegale ale lui V. Damian, cu informarea despre dreptul de contestare a ordonanței în condițiile art. 265 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Afirmă, că la data de 29.10.2018 a depus plângere judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău, prin care a solicitat anularea ordonanței procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș din 12.10.2018, prin care s-a dispus refuzul în primirea și examinarea în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală a plângerii, cu obligarea procurorului anticorupție să lichideze încălcările depistate ale drepturilor sale, prin obligarea primirii spre examinare a plângerii și examinarea acesteia în ordinea prevederilor art. 274 din Codul de procedură penală.

Prin scrisoarea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari nr. 10227 din 01.11.2018, petiționara a fost informată cu privire la faptul că anume prin prisma dispozițiilor art. 265 alin. (2) din Codul de procedură penală, urmează a fi contestată ordonanța procurorului Ala Căuș din 12.10.2018 de refuz în primirea și examinarea plângerii în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală.

Sustine petiționara, că în cadrul ședinței de judecată, judecător Vitalie Budeci, avocatul Dumitru Harea a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 265 alin. (2) din Codul de procedură penală, iar prin încheierea acestuia s-a dispus ridicarea excepției.

Prin hotărârea Curții Constituționale a RM nr. 6 din 19.03.2019, a fost admisă excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Dumitru Harea în dosarul nr. 10-614/2018 pendinte la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), fiind declarat neconstituțional alin. (2) al art. 265 din Codul de procedură penală.

Petiționara a menționat că în aprecierea sa, Curtea Constituțională a indicat în paragraful 48 că, lipsa unei bănuieli rezonabile de comitere a unei infracțiuni nu poate constitui un motiv de refuz de a primi plângerea sau denunțul, ci un motiv de refuz de începere a urmăririi penale.

La data de 16 aprilie 2019, judecătorul Vitalie Budeci a dispus respingerea plângerii formulate de Elena Demean în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală, cu menținerea ordonanței procurorului, prin care s-a refuzat în primirea și examinarea plângerii sale depuse în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală, contrar celor stipulate de judecătorii Curții Constituționale în hotărârea

nr. 6 din 19.03.2019, fiind astfel neglijată hotărârea Curții, care este obligatorie prin prisma prevederilor art. 7 alin. (6) din Codul de procedură penală.

Consideră petiționara, că în acțiunile judecătorului Vitalie Budeci există abaterile disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. c), i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, deoarece neglijarea unei hotărâri a Curții Constituționale în procesul de înfăptuire a justiției de către judecătorul vizat reprezintă dova incompetenței sale profesionale grave și evidente care a afectat drepturile petiționarei și a încălcat norma imperativă prevăzută de art. 7 alin. (6) din Codul de procedură penală.

Solicită cet. Demean Elena pornirea procedurii disciplinare în privința judecătorului Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), Vitalie Budeci și aplicarea sancțiunilor disciplinare în modul stabilit de lege.

Opinia Inspecției judiciare

2. La data de 19 decembrie 2019, Inspectorul-judecător principal interimar al Inspecției Judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, Chironet Ioana, examinând sesizările depuse de cet. Demean Elena, a întocmit raportul cu nr. 472s-460p/m; 523s-523p/m pe marginea acțiunilor judecătorului Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), Budeci Vitalie prin care se atestă existența unei bănuieli rezonabile de comitere a abaterii disciplinare, prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor – i) *încălcarea normelor imperative a legislației în procesul de înfăptuire a justiției.*

Aprecierea Plenului Colegiului disciplinar

3. Examinând în ședința Plenului argumentele expuse în sesizare, verificând actele administrate în cauză, materialele cauzei disciplinare, Plenul Colegiului disciplinar ajunge la concluzia de a înceta procedura disciplinară intentată în temeiul sesizărilor depuse de cet. Demean Elena, pentru următoarele motive.

Plenul Colegiului Disciplinar constată că potrivit Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, la data de 29 octombrie 2018, în Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), a parvenit plângerea înaintată în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală de avocatul Dumitru Harea în interesele Elenei Demean, prin care s-a solicitat declararea nulității ordonanței procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș din 12.10.2018, prin care s-a dispus refuzul în primirea și examinarea în ordinea prevederilor art. 274 din Codul de procedură penală, a plângerii Elenei Demean, aferent cauzei civile la acțiunea înaintată de către Elena Demean împotriva Consiliului local Cărnățeni și Primăriei Cărnățeni, r. Căușeni, intervenient accesoriu Damian Valeriu, cu privire la contestarea actului

administrativ, existența cărorva pretinse acte de corupție între Valeriu Damian și angajații, judecătorii din cadrul Judecătoriei Căușeni, orientate spre tergiversarea intenționată a examinării cauzei respective.

Conform Fișei de repartizare a dosarului cererea vizată i-a fost repartizată aleatoriu spre examinare judecătorului de instrucție Vitalie Budeci.

La data de 21 decembrie 2018, în Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), a parvenit cererea avocatului Dumitru Harea, care acționează în interesele Elenei Demean, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „de la momentul refuzului” din art. 265 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 10-614/2018 din 10 ianuarie 2019 a fost admisă cererea avocatului Dumitru Harea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, fiind sesizată Curtea Constituțională în vederea realizării controlului constituționalității dispozițiilor cuprinse în art. 265 alin. (2) din Codul de procedură penală, și anume a sintagmei „de la momentul refuzului”, în raport cu art. art. 7, 20 alin. (2), 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Prin hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019 a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată de către avocatul Dumitru Harea, în dosarul nr. 10-614/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani. A fost declarat neconstituțional alineatul (2) al articolului 265 din Codul de procedură penală, care prevedea modul și termenul de contestare a refuzului organului de urmărire penală de a primi plângerea sau denunțul.

Art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor enumeră în mod exhaustiv faptele, care constituie abateri disciplinare, legiuitorul stabilind expres temeiurile antrenării răspunderii disciplinare a judecătorului.

Potrivit prevederilor art. 114 din Constituția Republicii Moldova și art. 15 Legea nr.514 din 06.07.1995 cu privire la organizarea judecătorească justiția se înfăptuiește în numele Legii numai de instanțele judecătorești, la înfăptuirea căreia, judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

Potrivit principiilor generale nimeni, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeinicii hotărârilor emise.

Consiliul Superior al Magistraturii este organ de autoadministrare judecătorească, nu are competențe jurisdicționale și nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor judecate de instanțele competente, să se expună și/sau să

aprecieze legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești, sau să dea careva indicații judecătorului.

Curtea Constituțională în hotărârile nr.28 din 14.12.10, nr.9 din 28.06.12 și nr.12 din 28.03.17, precum și în altele, a reiterat că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și în modul de gândire a judecătorului, decât prin procedurile judiciare stabilite. Simpla interpretare a legii, stabilire a faptelor sau apreciere a probelor de către judecători pentru a soluționa cauzele nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală sau disciplinară, chiar și în caz de neglijență ordinară, că doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetat sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni.

Conform art.1 alin.(1) și (4) Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, puterea judecătorească se exercită numai prin instanță judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri. Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără nici un fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Articolul 19 alin.(3) din aceeași Lege prevede că judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărârea pronunțată dacă nu va fi stabilită, prin sentință definitivă, vinovăția lui de abuz criminal.

Plenul Colegiului Disciplinar constată, că prin cererea înaintată de apărătorul Dumitru Harea la 21 decembrie 2018 s-a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „de la momentul refuzului” din art.265 alin.(2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova. Rezultă, că obiect al sesizării l-a constituit nu interpretarea faptului dacă organul de urmărire penală sau procurorul ar avea dreptul, sau nu, de a refuza examinarea unei plângeri în ordinea prevederilor art. 274 Cod de procedură penală, ci efectuarea unui control al constituționalității prevederilor art. 265 alin.(2) Cod de procedură penală, care se referă la modul și termenul de contestare a refuzului organului de urmărire penală sau al procurorului de primi plângerea.

Curtea Constituțională a emis hotărârea nr.6 din 19.03.2019, prin care a decis:

„1. Se admite excepția de neconstituționalitate ridicată de către dl avocat Dumitru Harea, în dosarul nr. 10-614/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Se declară neconstituțional alineatul (2) al articolului 265 din Codul de procedură penală.

3. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Potrivit art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Analizând obiectul sesizării depuse de apărătorul Dumitru Harea la Curtea Constituțională și dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr.6 din 19.03.2019, se atestă că Înalta Curte a admis sesizarea în sensul formulat de autorul sesizării, în limitele obiectului sesizării, declarând neconstituțional art. 265 alin. (2) Cod de procedură penală.

O simplă lecturare a încheierii nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019, prin care se pretinde că judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Budeci Vitalie ar fi neglijat art.7 alin.(6) Cod de procedură penală, și implicit Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 19.03.2019, denotă faptul că la emiterea încheierii, instanța de judecată nu a aplicat prevederile art. 265 alin.(2) Cod de procedură penală, care până a fi declarat neconstituțional reglementa modul și termenul de contestare a refuzului organului de urmărire penală sau a procurorului de a primi plângerea, ci dimpotrivă, a apreciat plângerea înaintată în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, ca fiind admisibilă din punct de vedere a respectării procedurii prealabile de contestare a Ordonanței emise de procuror, precum și din punct de vedere a termenului de contestare a acesteia, iar în rezultat a purces la soluționarea plângerii în fond.

Referitor la pretinsa neglijare de către judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Budeci Vitalie a prevederilor pct. 48 din hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19.03.2019, se constată că, această prevedere reprezintă un argument reținut de Înalta Curte în favoarea hotărârii pronunțate, adică o interpretare a prevederilor Codului de procedură penală, și nu o soluție dată de Înalta Curte, or, soluția Curții Constituționale se regăsește în dispozitivul hotărârii, care nu a fost neglijat în niciun fel de către judecătorul vizat la pronunțarea încheierii nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019.

Astfel, Plenul constată, că încheierea nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019 a fost emisă după ce hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 19.03.2019 a intrat în vigoare, precum și faptul, că prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.10r-475/19

din 29.07.2019, s-a constatat că la emiterea încheierii nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019 urmau a fi luate în considerație noile realități juridice create după adoptarea hotărârii respective.

În sensul dat reiterăm că, la soluționarea plângerilor în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, judecătorul de instrucție efectuează controlul judiciar al acțiunilor și actelor organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații, prin verificarea legalității și temeiniciei acestora prin prisma normelor juridice în vigoare la momentul emiterii actului sau al efectuării acțiunii, dar nu prin prisma normelor care sunt în vigoare la momentul examinării plângerii în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

Respectiv, prin încheierea nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019, care deși a fost emisă după intrarea în vigoare a hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 19.03.2019, judecătorul vizat a constatat că la momentul emiterii Ordonanței din 12.10.2018, procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș, a acționat în limitele normelor legale.

Reieșind din prevederile hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 01 octombrie 2018, analizând conținutul hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 19.03.2019 (a căror prevederi se pretind a fi neglijate), judecătorul Budeci Vitalie nu a identificat vreo mențiune în conținutul acesteia referitor la faptul că aceasta are efect retroactiv.

Respectiv, reieșind din pct. 49 al hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 01 octombrie 2018, rezultă că hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19.03.2019 este aplicabilă doar pentru viitor.

Având în vedere faptul că prin încheierea nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019 a fost efectuat controlul judiciar al Ordonanței emise de procurorul delegat în Procuratura Anticorupție, Ala Căuș, la data de 12.10.2018 în vederea verificării legalității și temeiniciei acesteia prin prisma normelor juridice în vigoare la momentul emiterii actului, Colegiul consideră că la emiterea încheierii nr.10-614/2018 din 16 aprilie 2019 nu puteau fi reținute prevederile pct. 48 din hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19.03.2019, or, aceasta nu are efect retroactiv.

Prin urmare, faptele invocate de cet. Demean Elena în sesizări nu se încadrează în categoria abaterilor disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit.c), i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și nu constituie temei pentru atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Budeci Vitalie.

În conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) lit. c), art. 39 alin. (1) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Plenul Colegiului disciplinar,

HOTĂRĂȘTE:

Se încetează cauza disciplinară intentată în temeiul sesizărilor depuse de cet. Demean Elena în privința acțiunilor judecătorului Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), Budeci Vitalie, din motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

Hotărârea cu drept de atac în Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 15 zile de la data primirii copiei prezentei hotărâri.

Hotărârea se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președintele ședinței:	/semnatura/	Nadejda Toma
Membrii Colegiului disciplinar:	/semnatura/	Anatolie Minciuna
	/semnatura/	Elena Cobzac
	/semnatura/	Ruxanda Pulbere
	/semnatura/	Igor Mînăscurtă
	/semnatura/	Stela Botnaru
	/semnatura/	Angela Otean
	/semnatura/	Veronica Mocanu
	/semnatura/	Pavel Midrigan